

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain 1 ja 2 §:n sekä Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annettua lakia sekä Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annettua lakia.

Junaliikenteen tarkastusmaksujen perintää hoitavat virkamiehet ehdotetaan siirrettäviksi Rautatievirastosta Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan viranhaltijoiksi. Muutos tehostaisi matkalippujen tarkastusta.

Joukkoliikenteen tarkastusmaksujen periminen ei kuulu Rautatieviraston ydintoimin-

toihin. Valtion virastot tai laitokset eivät muutoinkaan huolehdi matkalippujen tarkastuksesta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2008 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Esityksen tarkoituksena on toteuttaa hallituksen tuottavuuden toimenpideohjelman.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2008 alusta.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annettu laki (469/1979), jäljempänä tarkastusmaksulaki, tuli voimaan kesäkuussa 1979. Alussa lakia voitiin soveltaa yksinomaan raideliikennettä harjoittavaan julkisyhteisöön sen harjoittamassa joukkoliikenteessä. Vuonna 1986 lain soveltamisalaa laajennettiin (504/1986) niin, että myös Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (jäljempänä YTV) sai tarkastusoikeuden toimialueensa seudulliseen linja-autoliikenteeseen sekä Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkien sisäiseen linja-autoliikenteeseen.

Tarkastusmaksulain 1 §:n 1 momentin mukaan oikeus tarkastusmaksun perimiseen ilman asianmukaista matkalippua joukkoliikenteessä matkustavalta voidaan myöntää kunnalle, YTV:lle sekä rautatieliikenteen turvallisuudesta vastaavalle viranomaiselle.

Lain 1 §:ää väljennettiin lainmuutoksella (448/2006) siten, että jokaisen tarkastusmaksun perimisoikeuden saaneen julkisyhteisön

toiminta-aluetta ei enää määritelty suoraan laissa, vaan määrittely jäi liikenne- ja viestintäministeriön tehtäväksi hakemuksen perusteella lain 4 §:n nojalla. Hallituksen esitykseen (HE 167/2005 vp) perustuvan lainmuutoksen tavoitteena oli se, että tarkastustoimintaa harjoittaisi se viranomainen, jolla on intressi lipputulojen perimiseen.

Tarkastusmaksulain 1 §:n 2 momentin mukaan tarkastusmaksu saadaan periä myös siltä, joka ilman asianmukaista matkalippua on joukkoliikenteen asema-alueen sellaisessa aitaus- tai muuten selvästi osoitetussa osassa, jonne pääsemiseksi on lunastettava matkalippu.

Pääkaupunkiseudun raideliikenteessä on siirrytty lähes täysin avoimeen rahastukseen. Matkakorttien käyttöönoton myötä myös linja-autoliikenteessä on siirrytty osittain avoimeen rahastukseen, jossa maksamista kontrolloidaan kortin lukijalaitteen avulla. Kuljettaja seuraa maksamista, mutta ei pysty ainkaan täysin varmistautumaan maksamisen asianmukaisuudesta.

Rahastukseen liittyvät muutokset ovat aiheuttaneet sen, että kunnille on liikennettä rahoittavina viranomaisina syntynyt taloudellinen intressi huolehtia siitä, että joukkoliikennepalveluita käyttävät suorittavat asianmukaisen maksun. Tarkastustoiminnan tehokkuuden varmistaminen rautatieliikenteen osalta olisi VR Osakeyhtiön kannalta tärkeää.

Tarkastusmaksua on vuodesta 1995 pidetty rangaistusluonteisena julkisoikeudellisena seuraamuksena ja tarkastustoimintaa siihen liittyvine pakko- ja voimakeinoineen sekä pakkoperintämahdollisuuksineen sellaisena julkisen vallan käyttämisenä, että oikeus tarkastusmaksun määräämiseen ja perimiseen on annettu vain julkisyhteisölle tai sen toimielimelle (esimerkiksi HE 49/1995 vp, s. 2). Esitys perustuu näkemykseen, jonka mukaan tarkastusmaksun määrääminen sisältää sellaista merkittävää julkisen vallan käyttöä, joka perustuslain 124 §:n mukaan voidaan antaa vain viranomaiselle.

Vuosina 1987—1995 junaliikenteen tarkastusmaksujen perimisestä vastasi Valtionrautatiet. Valtionrautateiden yhtiöittämisen yhteydessä lipuntarkastus siirrettiin erääksi Ratahallintokeskuksen tehtävistä. Matkalipun tarkastajat aloittivat työskentelyn Rautatieviraston virkamiehinä Rautatieviraston aloitessa toimintansa 1 päivänä syyskuuta 2006. Rautatievirastosta annetulla lailla (1094/2005) annettiin Rautatieviraston tehtäväksi huolehtia yleisestä rautatieturvallisuudesta, virastolle säädetyistä tai osoitetuista viranomaistehtävistä ja alan kansainvälisestä yhteistyöstä sekä valvoa turvallisuuden noudattamista rautatiejärjestelmässä. Rautatieviraston perustamisvalmistelujen yhteydessä harkittiin matkalippujen tarkastuksen uudelleen organisointia, mutta sen toteuttamista päätettiin tuolloin lykätä.

Rautatievirastosta annetun lain 1 §:n mukaan Rautatieviraston tehtävät painottuvat yleisestä rautatieturvallisuudesta huolehtimiseen. Tämän vuoksi voidaan katsoa, että matkalippujen tarkastustoiminta ei kuulu Rautatieviraston ydintoimintoihin. Rautatievirasto on tehnyt liikenne- ja viestintäministeriölle ehdotuksen 11 uuden matkalipuntarkastajan viran perustamiseksi. Uusien virkojen perustaminen Rautatievirastoon ei ole

valtion tuottavuusohjelman vuoksi mahdollista.

Matkalipun tarkastustoiminnan tehostamiseksi rautatieliikenteessä ja julkisen sektorin tuottavuuden toimenpideohjelman toteuttamiseksi liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla esitetään, että rautatieliikenteen matkalipuntarkastajien virat (yhteensä 35 virkaa) siirrettäisiin YTV:n viroiksi.

Rautatieliikenteessä toimivien matkalipun tarkastajien siirtämiseksi YTV:n palvelukseen olisi tarpeen muuttaa myös Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annettua lakia (1269/1996), jäljempänä YTV-laki.

2 Ehdotetut muutokset

Edellä esitetyn perusteella tarkastusmaksulakia ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti. Lain 1 §:n 1 momentista poistettaisiin mahdollisuus myöntää rautatieliikenteen turvallisuudesta vastaavalle viranomaiselle oikeus tarkastusmaksun perimiseen ilman asianmukaista matkalippua joukkoliikenteessä matkustavalta. Rautatieliikenteen turvallisuudesta vastaavalla viranomaisella tarkoitetaan Rautatievirastoa, joka aloitti toimintansa 1 päivänä syyskuuta 2006. Momentin muuttamisesta seuraisi, että tarkastusmaksulakia ei, siltä osin kuin siinä viitataan rautatieliikenteen turvallisuusviranomaiseen, enää sovellettaisi Rautatievirastoon.

Lain 2 §:stä ehdotetaan poistettavaksi viittaus rautatieliikenteen liikenneturvallisuustehtävistä vastaavaan viranomaiseen. Lain 6 §:n 2 ja 4 momentissa, 6 a §:n 1—4 momentissa, 7 §:n 1 ja 2 momentissa, 13 §:n 1 momentissa sekä 13 a §:n 1 momentissa viitataan tähän viranomaiseen, jolla on tarkastusmaksun perimisoikeuden saaneen julkisyhteisön ohella tiettyjä tarkastusmaksutoimintaan liittyviä oikeuksia tai velvollisuuksia. Koska maininta viranomaisesta ehdotetaan poistettavaksi, oikeus tarkastusmaksun perimiseen henkilöltä, joka matkustaisi joukkoliikenteessä ilman asianmukaista matkalippua, voitaisiin 1 §:n 1 momentin mukaisesti myöntää vain kunnalle tai YTV:lle. Nämä mainitut pykälät eivät enää koskisi Rautatievirastoa.

Voimassa olevan tarkastusmaksulain 2 §:n 2 kohdan nojalla YTV:lle kuuluvat tarkastusmaksun perimistehtävät rajoittuvat seudulliseen joukkoliikenteeseen. YTV:llä on ollut liikenneministeriön vuonna 1986 antaman luvan perusteella oikeus hoitaa kyseisiä tehtäviä myös Espoon, Kauniaisten ja Vantaan sisäisessä linja-autoliikenteessä.

YTV-lain 2 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka nojalla YTV:lla olisi mahdollisuus ottaa sopimuksella hoitaakseen tarkastusmaksun perimistehtäviä nykyistä laajemmalla alueella. Junaliikenteessä tehtävät voisivat käsittää jäsenkuntien rajat ylittävän lähiliikenteen sekä koko maan kattavan kaukoliikenteen. Lainmuutoksesta huolimatta tarkastusmaksutoiminta kohdistuisi jatkossakin pääasiassa pääkaupunkiseudun lähiliikennealueelle. Perimistehtävistä aiheutuvien kustannusten jaosta on tähän asti sovittu VR Osakeyhtiön, YTV:n ja tehtäviä tällä hetkellä hoitavan Rautatieviraston välisessä sopimuksessa. Tarkoituksena on, että YTV ja VR Osakeyhtiö sopisivat jatkossa rautatieliikenteen tarkastusmaksutoiminnan kustannusten jaosta keskinäisissä sopimuksissaan.

3 Esityksen vaikutukset

YTV tilaa rautatieliikennettä harjoittavalta VR Osakeyhtiöltä rautatieliikennepalveluita. Matkalippumaksujen keräämisintressi on tämän vuoksi lähiliikenteen osalta YTV:llä ja oman vyöhyke- ja kaukoliikenteensä osalta VR Osakeyhtiöllä.

Rautatieviraston nykyisin hoitaman junaliikenteen tarkastusmaksutoiminnan siirtäminen tehostaisi tarkastusmaksujen perintää, koska laajempi yksikkökoko mahdollistaisi aiempaa laajemmat tiettyyn alueeseen kohdistuvat tarkastukset. Rautatieliikenteen matkalippujen tarkastustoimintaa harjoittavan yksikön toiminnan mahdollisimman sujuva käynnistyminen vuoden 2008 alussa olisi tärkeää. Tämän vuoksi toiminnan organisointiin ja muihin käynnistämisvaiheeseen tehtäviin on voitava ryhtyä mahdollisimman hyvissä ajoin.

Rautatievirastolla, YTV:llä ja VR Osakeyhtiöllä on sopimus tarkastusmaksutoiminnasta. Lainmuutoksen jälkeen YTV ja VR Osakeyhtiö voisivat tehdä vastaavan sopi-

muksen. Rautatievirasto on toteuttanut tarkastusmaksutoimintaa omakustannushintaan. Jos toimintaa jatketaan samalla henkilöstöllä ja samanlaisena myös YTV:llä, ei toiminnan siirtämisestä aiheudu lisäkuluja.

Vuonna 2006 tarkastusmaksutoiminnan tuotot liikennöitsijöille olivat 859 000 euroa. Toiminnan kulut vuonna 2006 olivat noin 1 850 000 euroa. Tarkastusmaksutoiminnan kuluista noin 75 prosenttia on ollut henkilöstökuluja. Ilman asianmukaista matkalippua matkustaneille määräytyistä tarkastusmaksuista on saatu asiakkailta perityksi noin 72 prosenttia. Lakiesitys on huomioitu valtion vuoden 2008 talousarvioehdotuksen määrärahoissa siten, että Rautatieviraston bruttotuloja on vähennetty 1 850 000 eurolla, mikä vastaa tarkastusmaksutoiminnasta aiheutuneita menoja. Rautatieviraston määrärahamitoitukseen lainmuutoksella ei ole vaikutusta.

Rautatievirastossa olevien virkojen lakkaaminen ei edellyttäisi erityistä perustetta eikä virkamiesten suostumusta. Virkojen lakkaamista koskeva siirtymäsäännös vastaa organisaatiomuutostilanteissa vakiintunutta käytäntöä.

Rautatieviraston lipuntarkastajilla, jotka ovat olleet valtion palveluksessa ennen vuotta 1993, on oikeus valtion vanhan eläkejärjestelmän mukaiseen eläketurvaan, jossa on korkeampi eläkkeen karttuma. Lisäksi 13 henkilöllä, jotka ovat junamiehen virassa, on oikeus 58 vuoden eläkeikään. Kun henkilöstö siirtyy Rautatievirastosta Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskuntaan, vaihtuu eläkejärjestelmä valtion eläkejärjestelmästä kunnalliseen eläkejärjestelmään. Tämä ei kuitenkaan vaikuta henkilöstön asemaan, sillä kunnallistamistilanne on otettu huomioon eläkesäännöksissä.

Eläkejärjestelmän vaihtuessa henkilöstö saa aikanaan eläkkeen valtion palvelusajan osalta valtion eläkejärjestelmästä ja kunnallisen palveluksen osalta kunnallisesta eläkejärjestelmästä. Valtion eläkelain voimaannpanosta annetun lain (1296/2006) 18 §:n mukaan oikeus valtion eläkejärjestelmän mukaiseen lisäeläketurvaan ja alempaan eläkeikään säilyy kunnallistamistapauksissa, mikäli kyseinen palvelus jatkuu kunnallisessa eläkejärjestelmässä eläkeikään saakka. Kunnallisen eläkelain (549/2003) 12 §:ssä säädetään, että hen-

kilöstöllä on oikeus kunnallisen eläkejärjestelmän mukaiseen eläkkeeseen samasta ajankohdasta, kuin aikaisempi julkinen eläkejärjestelmä on myöntänyt niin sanotun lisäeläketurvan mukaisen eläkkeen. Kyseisten säännösten nojalla junamiehet saavat eläkkeensä molemmista eläkejärjestelmistä 58 vuoden iässä ja korkeampi eläkkeen kartuma valtion eläkejärjestelmästä säilyy myös.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriön koolle kutsumassa työryhmässä, johon ovat osallistuneet liikenne- ja viestintäministeriön, valtion työmarkkinalaitoksen, Kunnallisen työmarkkinalaitoksen, Rautatieviraston, YTV:n, VR Osakeyhtiön sekä Rautatievirastossa matkalippujen tarkastustoimintaa suorittavien viranhaltijoiden (Rautatieläisten liitto ry, Pardia ry) edustajat.

Esityksestä on pyydetty oikeusministeriön, valtiovarainministeriön, sisäasiainministeriön, Valtiokonttorin, YTV:n, Rautatieviraston, Kuntien Eläkevakuutuksen, Kunnallisen työmarkkinalaitoksen, Rautatieläisten liitto ry:n, Pardia ry:n sekä VR Osakeyhtiön lausunto. Kaikilta näiltä tahoilta saatiin lausunto. Lisäksi saatiin Kuntaliiton lausunto. Lausunnoissa yleisesti ottaen kannatettiin esitystä tai ei nähty esteitä sen antamiselle. Rautatieläisten Liitto ry sekä Palkansaajajärjestö Pardia ry kiinnittävät kuitenkin huomiota siihen, että siirtyvän henkilöstön asemasta käytävä neuvottelu on vielä kesken ja että palvelussuhteen ehdot siirtyvälle henkilöstölle turvataan liittojen edellyttämässä laajuudessa.

Valtiovarainministeriö katsoo yhdenmukaisesti lakiesityksen perustelujen kanssa, että matkalippujen tarkastustoiminta ei kuulu Rautatieviraston ydintoimintoihin eikä toimintaa ylipäättään ole perusteltua hoitaa valtion viranomaisen toimesta. Lakiesityksen liityntä valtionhallinnon tuottavuusohjelma huomioon ottaen valtiovarainministeriö pitää esitystä paitsi perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena, myös kiirehdittävänä. Valtiovarainministeriö pitää välttämättömänä, että valtiolta YTV:n palvelukseen siirtyvän henkilöstön siirtymisen toteuttamiseen tehdään tiettyjä muutoksia sekä laaditaan kuvaus siitä, miten ehdotus on tarkoitettu ottaa huo-

mioon valtion vuoden 2008 talousarvioesityksen määrärahoissa.

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota muun muassa virkamiesten siirtoa koskeviin säännöksiin sekä YTV:n toimivallan laajentumiseen koskemaan koko maata. Tältä osin ministeriö esittää lisäystä siitä, että YTV:n tarkastusmaksutoiminnan laajentamisesta tulisi perustua sopimukseen.

Sisäasiainministeriö kiinnittää huomiota muun muassa siirtyvän henkilöstön kannalta tarpeellisiin yksityiskohtaisiin säännöksiin siirron toteuttamisesta, virkojen lakkaamisesta ja perustamisesta, lomaoikeudesta sekä eläketurvasta ja sen säilymisestä.

YTV pitää tärkeänä tehostaa matkalippujen tarkastusta. YTV:n intressissä on huolehtia siitä, että joukkoliikennepalveluita käyttävät matkustajat suorittavat asianmukaisen maksun. Tämä on myös VR Osakeyhtiön kannalta tärkeää sen omassa junaliikenteessä.

Kunnallinen työmarkkinalaitos katsoo, että kyseessä tulee olla liikkeen luovutus. Kuntien eläkevakuutuksen mukaan 13 virkamiehen osalta edelleen voimaan jääväksi ehdotettu, normaalia alempi 58 vuoden eläkeikä ei yksittäisenä ratkaisuna ole merkittävä, mutta periaatteellisella tasolla sillä olisi erittäin suuri merkitys.

VR Osakeyhtiön mukaan on ensiarvoisen tärkeää, että matkalippujen tarkastustoiminta jatkuu saumattomasti muutostilanteen aikana kuin myös muutoksen jälkeenkä. Lisäksi VR:n ja YTV:n tulisi aloittaa ensitilassa sopimusneuvottelut VR:n kauko- sekä vyöhykeliikenteen tarkastustoiminnan järjestämisestä tulevaisuudessa.

Suomen Kuntaliitto kiinnitti lausunnossaan huomiota lain muutokseen liittyviin eläkeratkaisuihin ja siirtyvän henkilökunnan ja YTV:n nykyisen henkilökunnan palkkaerojen ja muiden etujen tasoittamiseen.

Edellä mainitut ja muut lausunnoissa esitetyt huomiot on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2008 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Rautatieviraston palveluksessa olevat junaliikenteen tarkastusmaksujen perintää hoitavissa tehtävissä olevat virkamiehet siirtyisivät lain voimaan tullessa YTV:n viranhaltijoiksi aikaisempaa vastaavaan tehtävään, jos he eivät ole vastustaneet siirtoa viimeistään kahta kuukautta ennen siirtymistä. Kaikkien siirtymäsäännöksissä tarkoitettujen virkamiesten virat lakkaavat lain tullessa voimaan. Virkojen lakkaaminen ei edellytä erityistä perustetta eikä virkamiesten suostumusta. Virkojen lakatessa niihin perustuneet virkasuhteet Rautatievirastoon päättyvät ilman irtisanomista.

Jos virkoja ei lakkautettaisi, Rautatieviraston olisi pyrittävä sijoittamaan siirtymisestä kieltäytyvää henkilöstöä uudelleen valtionhallinnossa ja tämän mahdollisesti epäonnistuessa erikseen irtisanottava virkamiehet. Tätä ei voida nyt puheena olevissa olosuhteissa, joissa palvelussuhteen jatkuvuus työssäkäyntialueella ja palvelussuhteen ehtojen asianmukainen säilyminen turvataan, pitää perusteltuna.

Siirtymäsäännöksessä säädettäisiin siitä, että Rautatievirastossa tarkastusmaksutoimintaa varten olevat 35 virkaa (virat no 41—75) lakkaisivat. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että rautatieliikenteen tarkastustoimintaa jatkettaisiin pääosin nykyisin resurssien. Nykyiset tarkastustoiminnan resurssit käsittävät matkalipuntarkastajien ja tarkastusmaksutoimistossa työskentelevien toimistotyöntekijöiden työpanoksen. Tarkastustehtävissä työskentelevä Rautatieviraston henkilökunta on virkasuhteista. YTV:aan siirtyisi 33 henkilöä ja kaksi täyttämättä olevaa lipuntarkastajan virkaa. Siirtyvistä henkilöistä 28 henkilöä kuuluu Rautatieläisten liittoon ja 5 henkilöä Pardia ry:hyn.

Siirtymäsäännöksen mukaan siirtyvä henkilöstö säilyttäisi palvelussuhteeseen perustuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtymähetkellä. Palvelussuhteen ehdoista siirtymähetkellä säilyisivät kuitenkin vain valtion keskuksen virkaehtosopimukseen ja yksilöllisiin virkasopimukseen perustuvat ehdot sekä siirtymähetken euromääräinen palkka. Rautatieviraston tarkentaviin virkaehtosopimukseen perustuvat etuudet sekä virastossa mahdolli-

sesti tehtyihin työnantajapäätöksiin perustuvat etuudet siirtymähetken euromääräistä palkkausta lukuun ottamatta eivät säilyisi siirtymähetkellä. Tämä vastaisi vakiintunutta käytäntöä valtion sisäisissä organisaatiomuutostilanteissa. Säännöksellä ei myöskään ole tarkoitus turvata sanottuihin sopimukseen perustuvia palvelussuhteen ehtoja tai muita palvelussuhteeseen perustuvia oikeuksia pysyvästi. Säännöksessä mainittuihin sopimukseen perustuvien palvelussuhteen ehtojen muuttaminen edellyttää kuitenkin sopimista. Vuosina 2005 ja 2007 eläkelainsäädäntöön tehtyjen muutosten johdosta junamiesten alempi eläkeikä tulisi säilymään.

YTV:n virkaan nimitetyn henkilön palvelussuhteen ehtojen määräytymisessä otetaan valtiolla hyväksi luettu palveluaika huomioon kunnallista palvelua vastaavalla tavalla. Henkilö säilyttää valtion palveluksessa ansaitsemansa lomaoikeuden siirtyessään YTV:n palvelukseen. Siirtymivuoden ja sitä seuraavan vuosiloman pituus on vähintään sama kuin se olisi valtion viranhaltijoita koskevien, siirtohetkellä voimassa olleiden perusteiden mukaan.

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

7 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys:

Julkinen hallintotehtävä voidaan perustuslain 124 §:n mukaan antaa muulle kuin viranomaiselle lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittäviä julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Tarkastusmaksun perimiseen sisältyvänä julkisena hallintotehtävänä, joka sisältää julkisen vallan käyttöä, voidaan pitää ainakin tarkastusmaksun määräämistä sekä pakko- ja voimakeinojen käyttöä. Voimassa olevan lain mukaan matkalippujen tarkastajiksi voidaan hyväksyä vain tarkastusmaksun perimisoikeuden saaneen yhteisön viranhaltija. Lainmuutoksen jälkeenkin matkalippujen tarkastuksen suorittaisi tarkastusmaksun perimisoikeuden saaneen yhteisön viranhaltija.

Edellä kerrotun perusteella katsotaan, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkoliikenteen tarkastusmaksusta 11 päivänä toukokuuta 1979 annetun lain (469/1979) 1 §:n 1 momentti ja 2 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 448/2006, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Oikeus tarkastusmaksun perimiseen ilman asianmukaista matkalippua joukkoliikenteessä matkustavalta voidaan myöntää kunnalle sekä Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle, jolle rautatieliikenteen osalta voidaan myöntää oikeus tarkastusmaksun keräämiseen valtakunnallisesti.

riölle tiedoksi tai liitettävä tarkastusmaksun perimisoikeutta koskevaan hakemukseen, jos tarkastusmaksut on alun perin tarkoitus periä yhteistoiminnassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Rautatieviraston palveluksessa olevat juna-
 liikenteen tarkastusmaksujen perintää hoita-
 vissa tehtävissä olevat virkamiehet siirtyvät
 tämän lain voimaan tullessa Pääkaupunki-
 seudun yhteistyövaltuuskunnan viranhalti-
 joiksi aikaisempaa vastaavaan tehtävään, jos
 he eivät ole vastustaneet siirtoa viimeistään
 kahta kuukautta ennen siirtymistä. Heidän
 virkansa Rautatievirastossa lakkaavat tämän
 lain tullessa voimaan. Virkojen lakatessa nii-
 hin perustuneet virkasuhteet päättyvät ilman
 irtisanomista.

2 §

Tarkastusmaksun perimisoikeuden saaneiden tahojen välinen yhteistoiminta

Edellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettut jul-
 kisyhteisöt voivat sopia toimivaltansa piirissä
 olevien tarkastusmaksujen perimisestä yhe-
 istoiminnassa. Kunnat voivat myös sopia
 yhteistoiminnan järjestämisestä niin, että tar-
 kastusmaksujen periminen annetaan toisen
 kunnan tai Pääkaupunkiseudun yhteistyöval-
 tuuskunnan hoidettavaksi yhden tai useam-
 man kunnan puolesta siten kuin kuntalaissa
 (365/1995) ja Pääkaupunkiseudun yhteistyö-
 valtuuskunnasta annetussa laissa (1269/1996)
 säädetään. Yhteistoimintaa koskeva sopimus
 on toimitettava liikenne- ja viestintäministe-

Siirtyvä henkilöstö säilyttää palvelussuh-
 teeseen perustuvat oikeudet ja velvollisuudet
 siirtymähetkellä. Oikeuksista ja velvollisuuk-
 sista säilyvät kuitenkin vain valtion keskusta-
 son virkaehtosopimuksiin sekä yksilöllisiin
 virkasopimuksiin perustuvat oikeudet ja vel-
 vollisuudet sekä siirtymähetken euromääräi-
 nen palkka.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
 lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
 teisiin.

2.

Laki**Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1269/1996) 2 §:ään uusi 2 momentti:

2 §

Tehtävät

Yhteistyövaltuuskunta voi lisäksi ottaa sopimuksella hoitaakseen joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain (469/1979) 4 §:ssä tarkoitetun tarkastusmaksun perimi-

sen myös muussa kuin seudullisessa joukkoliikenteessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 5 päivänä lokakuuta 2007

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ministeri *Suvi Lindén*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkoliikenteen tarkastusmaksusta 11 päivänä toukokuuta 1979 annetun lain (469/1979) 1 §:n 1 momentti ja 2 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 448/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Oikeus tarkastusmaksun perimiseen ilman asianmukaista matkalippua joukkoliikenteessä matkustavalta voidaan myöntää kunnalle, Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle sekä rautatieliikenteen turvallisuudesta vastaavalle viranomaiselle.

Oikeus tarkastusmaksun perimiseen ilman asianmukaista matkalippua joukkoliikenteessä matkustavalta voidaan myöntää kunnalle sekä Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle, jolle rautatieliikenteen osalta voidaan myöntää oikeus tarkastusmaksun keräämiseen valtakunnallisesti.

2 §

2 §

Tarkastusmaksun perimisoikeuden saaneiden tahojen välinen yhteistoiminta

Tarkastusmaksun perimisoikeuden saaneiden tahojen välinen yhteistoiminta

Edellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitetut julkisyhteisöt ja viranomaiset voivat sopia toimivaltansa piirissä olevien tarkastusmaksujen perimisestä yhteistoiminnassa. Kunnat voivat myös sopia yhteistoiminnan järjestämisestä niin, että tarkastusmaksujen periminen annetaan toisen kunnan tai Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan hoidettavaksi yhden tai useamman kunnan puolesta siten kuin kuntalaissa (365/1995) ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annetussa laissa (1269/1996) säädetään. Yhteistoimintaa koskeva sopimus on toimitettava liikenne- ja viestintäministeriölle tiedoksi tai liitettävä tarkastusmaksun perimisoikeutta koskevaan

Edellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitetut julkisyhteisöt voivat sopia toimivaltansa piirissä olevien tarkastusmaksujen perimisestä yhteistoiminnassa. Kunnat voivat myös sopia yhteistoiminnan järjestämisestä niin, että tarkastusmaksujen periminen annetaan toisen kunnan tai Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan hoidettavaksi yhden tai useamman kunnan puolesta siten kuin kuntalaissa (365/1995) ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annetussa laissa (1269/1996) säädetään. Yhteistoimintaa koskeva sopimus on toimitettava liikenne- ja viestintäministeriölle tiedoksi tai liitettävä tarkastusmaksun perimisoikeutta koskevaan hakemukseen, jos

hakemukseen, jos tarkastusmaksut on alun perin tarkoitus periä yhteistoiminnassa.

tarkastusmaksut on alun perin tarkoitus periä yhteistoiminnassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Rautatieviraston palveluksessa olevat juna-liikenteen tarkastusmaksujen perintää hoita-
vissa tehtävissä olevat virkamiehet siirtyvät
tämän lain voimaan tullessa Pääkaupunki-
seudun yhteistyövaltuuskunnan viranhalti-
joiksi aikaisempaa vastaavaan tehtävään, jos
he eivät ole vastustaneet siirtoa viimeistään
kahta kuukautta ennen siirtymistä. Heidän
virkansa Rautatievirastossa lakkaavat tämän
lain tullessa voimaan. Virkojen lakatessa nii-
hin perustuneet virkasuhteet päättyvät ilman
irtisanomista.

Siirtyvä henkilöstö säilyttää palvelussuh-
teeseen perustuvat oikeudet ja velvollisuudet
siirtymähetkellä. Oikeuksista ja velvollisuuksista
säilyvät kuitenkin vain valtion keskusta-
son virkaehtosopimukseen sekä yksilöllisiin
virkasopimukseen perustuvat oikeudet ja vel-
vollisuudet sekä siirtymähetken euromääräi-
nen palkka.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

2.

Laki

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun
lain (1269/1996) 2 §:ään uusi 2 momentti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Tehtävät

Tehtävät

Yhteistyövaltuuskunta voi lisäksi ottaa so-
pimuksella hoitaakseen joukkoliikenteen tar-
kastusmaksusta annetun lain (469/1979)

*4 §:ssä tarkoitetun tarkastusmaksun perimisen myös muussa kuin seudullisessa joukko-
liikenteessä.*

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2008.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin*
